

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Megjelenik vasárnap és esztűrtőnkön.
Előfizetés: Egész évre 12 k., fél évre 6 k.,
negyed évre 3 k. Egyes szám ára 12 fill.
F. Néptanítóknak egész évre 3 korona.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
Dr. CSILLAG KÁROLY OBLÁT KÁROLY

Szerkesztőség: Zarándok-u. 7. sz. Telefon 58.
Hirdetések árszabály szerint számítanak;
többszöri hirdetésnél kedvezmény. Nyilvánt. sora 30 f.
Főszerkesztő lakása: Budapest VIII., József-körút 28. Telefon 560

Egyház és iskola.

Zombor, 1906. július 14-én.

Hogy az egyház, helyesebben a vallás-erkölcs képviselve legyen az iskolában az ellen senkinek kifogása nem lehet, aki a vallási érzést szükségesnek tartja. Minél inkább terjed az atheizmus a műveltebb rétegekben és a szervezett ipari munkásság között, annál súlyosabban érezzük szükségét annak, hogy a nagy tömeg, a mely munkájával tartja fenn a társadalmat s a mely sok tekintetben méltánytalan helyzetben sanyalódik, megőrizze az Istenbe vetett hitet. Mert ez a hit löli el megnyugvással és ez ad erőt az élet küzdelmeinek elviseléséhez, ez reménysége a szegénynek és ereje a gyöngének. Nem osztjuk ugyan azoknak nézetét, akik azt hirdetik, hogy felekezeten kívül álló ember, bármely alacsony fokán álljon is a műveltségnek, tisztességes és jóra való nem lehet, mindazonáltal ennek a világnak sok ezer éves rendje a mellett bizonyít, hogy a világrend fenntartásához okvetlen szükség van a vallás-erkölcsekre, az Istenség hitére.

A vallást hirdetni és tanítani kell az iskolában. A gyermek fogékony lelkebe kell beleönteni a hit balszámát és pedig kivéhetetlenül, mert ami impressziót erőteljesen szivott magába a gyermeki kedély, azt ki nem törölheti az élet prózája és istentelensége. És csak helyeselni lehet a legutóbbi tanárgyűlésen illetékes helyről elhangzott azon programbeszédet, amely a vallás-erkölcset úgy akarja belevinni az iskolába, hogy ott teljesen érvényre jusson. Ezt a tendenciát mi is helyeseljük, de nem reakciós szellemben.

De nem helyes lehetnének egy olyan tendenciát, a mely a vallás-erkölcsei

nevelés leple alatt felekezeti jelleget akar becsempészni az iskolába. A vallás-erkölcsei nevelés felemel, de a felekezeti elfogultság és türelmetlenség gyűlölettel és sötétséggel teljes. A vallási szempont a tisztult meggyőződés szempontja, de a felekezeti szempont az önző és elfogult iránytűje. Társadalmi életünkben, sajnos ma is domináló faktor még a felekezeti szempont és örvényeket támaszt római katolikusok, reformátusok, luteránusok, görög keletiek és zsidók között. A felekezeti válaszfal még most is érezteti kártékony hatását közéletünkben utját állja nemcsak a harmonikus társadalmi együttműködésnek, hanem a magyar állameszme teljes kiépítésének is. A felekezeti ellentéteknek véres nagy öröme van a világhistóriában népek, nemzetek gyilkolták egymást századokon át, mert az egyházak azon nagyjai, a kiknek érdekében állott felgyújtották a szivekben a felekezeti gyűlölet pusztító lángját és amidőn egy ilyen mult és egy ilyen jelen bizonyítja felekezeti szellem túltengésének káros voltát, amikor Bialystokban a reakció által felizgatott tömeg zsidómészárlásokat rendez, akkor mi a vallás erkölcsei nevelés leple alatt nem engedhetjük a felekezeti egypoldalúságot az iskolákba becsempészni. A nemzeti uralom ellenségei egyre azt hangoztatják most, hogy a nemzeti uralom tulajdonképpen nacionalista, reakciós uralom és e vádjukat a többek között azzal is megindokolják, hogy a felekezeti jelleget ez az uralom az iskolákban ki akarja élelni. Mi hazugnak és tartalmatlannak tartjuk ezt a vádat és rettentően kiabrandulnánk a nemzeti uralomból ha a haladó uraknak igaza lenne. A tanárgyűlésen gyűlésen elhangzott beszéd

vallás-erkölcsei nevelésről többféle félreértésre adott.

Nem adunk semmit e vak lármára, de azt megköveteljük a nemzeti uralomtól, hogy az egyház és iskola fogalmát az iskola rovására ne tévesse össze. Vallásos nevelésre igen is szükség van, de az iskolákat a felekezeti-segeknek kiszolgáltatni nem engedjük.

Ezt tartották szükségesnek hangoztatni, amidőn a közoktatásügyi tárcza költségvetésének tárgyalása előtt állunk.

* **Sajtószabadság.** A képviselőházban egy kis vita volt a sajtószabadságról, ami — nincs. Most úgy állunk a sajtószabadsággal, hogy a mindenkor kormányunk teljesen kényére-kedvére van bízva, tiszteletben akarja-e tartani az 1848. évi sajtótörvényben lefektetett azt a nagy elvet, hogy „gondolatait sajtó útján mindenki szabadon terjesztheti”. Az éjjeli ügyész, a felfogalás (vagy elkobzás, ahogy tetszik) teljesen illuzoriussá teszi a gyenyenyolozás törvény nagy elvi kijelentését. Helyes volt-e az ügyész eljárása abban az esetben, amelyről a képviselőházban szó volt, arról lehet vitatkozni, ámbar bizonyos, hogy azok ellen, akik aratás idején aratási sztrájkra lázítanak és így az országnak legnagyobb életérdekét támadják meg, a törvény által megengedett legsúlyosabb szigor is teljesen jogosult volt. De hogy az eljárás törvényes volt, arra — sajnos — joggal hivatkozhatott az igazságügyminiszter. A sajtószabadság barátainak emnélfogva az a feladata, hogy követeljék és sürgessék a sajtószabadságnak új törvénynyel való biztosítását és szabályozását. Az átmeneti korszak feladatait ez a feladat igen szépen kiegészítene.

* **A vallás-erkölcsei ellen.** Gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek legközelebb érdekes felelősség ügyében kell majd dönteni. Melle Ottó budapesti lakos, metodista lelkész Oszón előadást akart tartani. Elővigyázatból ezt az újdéki szolgabírósnak be is jelentette, bár az 1895. évi XLIII. tc., mely a vallás szabad gyakorlásáról szól, 31. szakaszában úgy intézkedik, hogy erre csak az állandó lakással nem bíró és Magyarországban be nem vett tanok hirdetői kötelesek. Az újdéki szolgabírósnak Melle Ottó a bejelentés daczára az 1897. évi XLVI. tc. 42. szakaszába ütköző cselekményért, amely népgyűlések elmulasztott bejelentésére vo-

Tüdőbetegségek, influenza, szarv-
köhögés, skrofulozis, influenza
ellen szüntelen tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utazásokat is kínálnak, kérjen mindenkor
„Roche” eredeti csomagolását.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sv.)

Sirolin

Emeli az érvényes és a teletét, megelőz-
teli a köhögést, vándorok, éjjeli izsádat.

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerár-
ban. — Ára üvegekint 4.—korona.

natkozik, 200 korona pénzbírságra és 23 napi elzárásra büntette, dacára annak, hogy a vallás gyakorlására vonatkozó gyűlés nem képezhet népgyűlést, mert a vallásfelekezetek gyűlései, még a szentszéki gyűlések és a zsinatok, ha nyilvánosak is, kivételt képeznek az rendőrhatalom ellenőrzés alól nem esnek. Melle Ottó az újdéki szolgabíró végzése ellen felebbezéssel fordult a bácsmezei alispánhoz. Az alispán felülvizsgálta az ítéletet és végzésében annak az 1897. évi XL. tc. 42. szakaszára alapított részlet törvényesség hiányában megsemmisítette, de az 1898. évi 766. sz. helyügyminiszteri rendeletre való hivatkozással az újdéki szolgabíró végzését indokainál fogva helyben hagyta, és az ítéletet 100 korona pénzbüntetésre és 5 napi elzárásra szállította le. Melle az alispáni ítéletet megfellebbezte a helyügyminiszterhez, mely hivatalos lesz a vallás szabad gyakorlásának korlátozása ellen állást foglalni.

*** Az iparosok és a törvényhozás.** Az Ipartestületek Országos Szövetsége körlevelet intézett az összes hazai ipartestületekhez, amelyben rámutat arra, hogy a legutóbb lezajlott képviselőválasztások alkalmával az iparoság az ország egyetlen választókerületében se tartotta meg a szabadkai kongresszusnak az iparos érdekek hathatósabb képviselete ügyében hozott határozatát. Nehogy az újabb választások szintén készületlenül találják az ipartestületekben szervezkedett iparosokat és magukat az ipartestületeket is, a választmány már most felhívja az összes ipartestületeket, hogy az iparos érdekeknek a törvényhozásban leendő kellő képviseletét állandóan napirenden tartásák. A szövetség kívánatosnak tartja, hogy az iparosok első sorban az iparosok központi vezérfeleit léptessék fel. Ha azonban vidéki vagy helyi tekintélyes iparosok lépnek fel, ezeket a szövetség éppen úgy fogja központilag támogatni, mint a központi vezetők ügyét. E célra külön alapot is gyűjt a szövetség, amely pártpolitikát úzni nem kíván a jelöltek pártállására szem befolyást gyakorolni.

Városi közgyűlés.

Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottsága tegnap e hó 14-én d. e. 9 órakor, Fernbach Károly főispán elnöke mellett rendes közgyűlést tartott, melyen a bizottsági tagok — dacára a nagy és szorgos aralási munkálatokra — szép számban résztvettek. A közgyűlési tárgysorozat 75 tárgyból állott, köztük a 14—18 pontok alatt úresedésben levő tisztviselői állások betöltése, valamint a 20. tárgy, a Gyulokay Rozália-féle ösztöndíj alapítvány úresedésben levő ösztöndíjas hely betöltése, mely tárgyaknál több felszólaló jelentkezett. Nagy érdeklődés mellett folytak le a városi tisztviselői állások szavazás utáni betöltése.

A közgyűlést Fernbach Károly főispán miután üdvözölte a megjelent bizottsági tagokat — pont 9 órakor megnyitotta.

Polgármesteri jelentés, mely a közgazgatás minden ágára terjed ki olvastván. A polgármesteri jelentéshez dr. Lalozevits bizottsági tag szóval fel. A munkáltságok rendezését óhajta, fontosnak tartja ezt a kérdést, miért és hol akadt meg ez az ügy? A polgármester kijelenti, hogy ez ügyben háromszor járt közben a miniszteriumban, ahol azt a választ kapta, hogy az ex-lex folytán nem lehetett ez ügyben semmit tenni, kéri felvilágosítását tudomásul venni. Buday Gerő bizottsági

tag tudomásul veszi ugyan a polgármester jelentését, azonban a közbizottság elhanyagolása miatt fel kell szólalnia, kéri egészségügyi szempontokból ezekre fontosabb szult helyezni, kifogásolja továbbá a rossz közeget. Panasz van továbbá a fiákkerekre, a kik az utazó közönséggel önkénykednek, kéri egy szigorú szabályrendelet megteremtését.

Polgármester azt mondja, hogy a tisztaság csak olyan alkalmakkor szenved, amikor városok alkalmával nagy ember-töbrülés van. A rossz kövezetekre vonatkozólag kijelenti, hogy a kijavítások egyes turnusokra vannak felosztva, felvilágosítást nyújt továbbá a Schweidel-szobor rácoszatának késedelmezéséről. Ezen felvilágosítások után a polgármester jelentése tudomásul vétetett.

A mi a fiákkerek visszaélését és önkénykedését illeti Listyevy Titusz főkapitány kijelenti, hogy a bércocsis állomásokon egyik részen a megrendelt kocsi, a másik részen a meg nem rendelt fiákkerek fognak állni. Az állomás helyeit jelző cédulákkal fogja ellátni és szigorú büntetéssel fogja sújtani azon bércocsisokat, kik e rendelete ellen vétének.

A főkapitány ezen kijelentése úresdedes tudomásul vétetett.

A miniszterek díszpolgárrá történt megválasztásuk alkalmából köszönetüket fejezik ki. Eljenzéssel fogadtatik.

A borellenorzó bizottság elnöküül Henneberg Sándor lett megválasztva.

A díszpolgári oklevelek elkészülték. Megalakított a nagy küldöttség, melyet városok főispánja fog a miniszterek elé vezetni.

A kandidáló bizottság megválasztván, a díszpolgári oklevelek átadásával a következő önként jelentkezett bizottsági tagok mint küldöttség bizattak meg: Dr. Balogh Ernő, Bittermann Nándor, ifj. Bosnyák József, Bosnyák Tobiás, Buday Gergely, dr. Donozlovits Vilmos, dr. Fratricsevits Aszt Vincze, Frey Imre, Findecs Antal, Gräff Nikáz, Henneberg Sándor, Kalmár Pál, Koczár Zsigmond, Logó Simon, dr. Markovity Lajos, dr. Mayer Nándor, Méré Ignác, Radanov Pelagits Aczkó, Radicevits Sándor, Rados Márkó, Sehnur Lajos, Szimendics Sebő, Ugyri Mihály és Zsulyevits Ernő. — Hivatalból pedig Hauke Imre polgármester, Gyuris György főjegyző, dr. Thurszky Zsiga tiszti főjegyző és Latinovits Szaniszló tanácsnok és Fernbach Péter a város országgy. képviselője. Ezen díszküldöttséget Fernbach Károly főispán fogja a miniszterek elé vezetni.

Következett a tisztviselői állások betöltése.

I-ő aljegyzői állásra kandidáltak: dr. Agyics János, Fratricsevits János és dr. Matzitz Gyula. Minthogy Agyicsnak és Matzicznak nagy pártja mutatkozott, 20 bizotts. tag kérésére a főispán elrendelte a névszerinti szavazást. A szavazás nagy élénkség mellett ment végbe, eredménye: 87 szavazat adatott le: Ezekből egy üres lévén, mindkét jelölt 43—43 szavazatot kapott és így a szavazatok állása egyformák, lévén a főispán dr. Agyicsra szavaz és így kijelenti, hogy dr. Agyics mint I. aljegyző lett megválasztva.

A II-ik aljegyzői állásra szintén névszerinti szavazás rendeltetett el. Eredménye: 88 szavazat adatott le. A II-ik aljegyzői állásra 56 szavazattal Radicevits Lázár lett megválasztva Veszelszky István 31 szavazata ellen, 1 szavazó öszdula érvénytelennek nyilvánított.

A gazd. intézői állásra szintén névszerinti szavazás rendeltetett el.

A gazd. intézői állásra jelöltettek: Ratkó Zsiga és Knappich Antal. Leadották 86 szavazat, Knappich Antalra 49, Ratkóra 37, s így Knappich Antal 12 szavazattöbrséggel lett városi gazd. intézőül megválasztva.

A városi két adótisztviselői állás betöltése. Az egyike egyhangulag Burnách Márton lett megválasztva. A másodikra névszerinti szavazás rendeltetett el. Az eredmény 78 leadott szavazat közül 3 üres lévén, — Gruics Márton lett szavazattöbrséggel megválasztva.

Az I. irnoki állásra a töbrség Mayer Lajost választotta meg.

A megválasztott tisztviselők az esküt nyomban letették.

A gyűlés folytatása hétfőn d. e. 9 órakor lesz. Ezzel a közgyűlés berekesztetett.

A zombori villamostelep tökéletesítéséhez.

Alig egy hete, hogy e lapok hasábjain megjelent első közleményem a zombori villamos-telep tökéletesítése ügyében, már is impozáns módon adott helyeslések kifejezést városunk iparoságának által, hogy sietett kötelező aláírással bizonyos löörözést jövezni.

A következő iparosok kötelezték magukat, abban az esetben, ha a nappali üzem fenntartható lesz, számokban kifejezett lööröznek megfelelő elektromotort műhelyekben felállítani:

Tantner Ottó czukrász	1 löörő
Liebhart I.	1 "
Baits Vladimir könyvnyomda	1 1/2 "
Óblát Károly	1 "
Kollár József	1 "
Ugyri Mihály fazekas és kályhagyár	8 "
Kogler Károly gépműhely	6 "
Czeisel J.	3 "
Telcs Gáspár büröndgyár	4 "
Antits A. M. sűrraktár	3 "
Floszberger Mátyas közúrtús	1 "
Nébl Antal hentes	5 "
ah már felszerelt löörő száma	2 1/2 "

Osszesen: 39 löörő.

Az eredmény egy rövidke hét alatt szépen mondható, s nem hiszem, hogy rövidesen e számok meg nem kétszereződnek ha városunk iparosai az elektromotoros hajtóerő előnyeit kézzelfogható módon meg nem ismerik.

Csak néhány szakmát állítok ide, akiknek az elektromos hajtóerő megbeszélhetetlen előnyére van pl.

Könyvnyomdáknak egy közepes nagyságú gyorsajtóhoz, egy napon át szakadatlan üzemben tartani 2 ember szükséges. A gyorsajtó tehát e 2 ember erővel maximálisan 800 nyomást tehet óránként, tehát 10 munkagórában 8000 nyomást. A két ember napibére a mai bérviszonyokat és nehéz munkát tekintve 3—4 korona, tehát a két napszámos kerékható díja naponta 6—8 koronát tesz ki s e tisztán csak a hajtóerőért kifizetett 6—8 koronáért kapunk 8000 nyomást.

Ugyanezen gyorsajtóhoz szükséges 1 HP. elektromotor, mely 10 órai munkaidő alatt normalisan 12000 nyomást végez, s tekintve, hogy az elektromotoros erő óránként és löörönként 6—8 krba kerül, tehát a 10 órai hajtóerő 1 kor. 60 fillérre, az óriási különöbrzet szembeötlő.

De ha ezen finanziaális előnyöktől eltekintően is, kérdem vajlon kapható-e egyáltalán napszámos ilyen munkára?

En tapasztalatból állítom, hogy embert napszámba kerékhatásra kapni még magas napibér mellett sem lehet.

Tehát fentebb ki van mutatva eléggé érthetően az elektromotoros erő óriási előnye, s hiszem, hogy városunk iparosai mentül nagyobb számban igénybe fogják venni.

Kik használhatják az elektromos hajtóerőt? Az asztalosok szalag- és körfűrészhez, gyalu- és marógépekhez, lakatosok a furdógépekhez, fűtőtűzhez, gépműhelyek mindenféle segédgép hajtására, esztorgá-

lyosok, kétélgyártók, czipészek, férfi- és nőiszabók, kalaposok, könnyvnyomdák és könyvkötők stb.

Különös figyelmébe ajánlhatom azonban az elektromos hajtóerőt pékmestereknek; ma amikor annyiféle egészségügyi szabályok és intézmények létesülnek, s mindamellett kézzelfogható visszaélések tapasztalhatók lépten-nyomon, nem-e örömmel fogadná városunk közönsége ezt a süteményt amit egy elektromotor hajtotta dagasztógép gyúrt és formált sütemény? Ha városunk bármely pékmestere ezt bevezetni próbálná, hamarosan bizonyulna, hogy az idecsöppent szerb kenyérsütőkre egyáltalán szükség sincsen.

Városunk pékmesterei nagy része sulyos megélhetésről panaszkodik, s ime mégis megtörténhetett az, hogy idegen országból jött emberek itt letelepednek, itt megélhetnek, sőt pénz is küldenek otthon hagyott hozzátartozóiknak!

Szükségünk van minden áron egészséges iparra, amely minden téren a versenyt felvehesse.

Tudtommal a Zombori Árucarnak szövetkezet, az államtól különböző gépet kap, s így egy 25 lóerű benzinnmotort is. Az iparosok érdekében az Árucarnoknak intézkedni kellene, hogy a benzinmotor helyett, az államtól egy villamos motor legyen kapható, ami annál is inkább sikerülhet mert többi 60%-al is olcsóbb, sokkal biztosabb alapon elérnének azt, amire égetően szükség van!

Nappali villamos üzem kell, s ezt igen könnyen elérhetjük, ha iparosaink révén a második hét folyamán ugyanannyi lóerőt leszünk képesek feljegyezni mint az elmúlt héten s az árucarnok is megteszi kötelességét.

Bosnyák Ernő.

Hirek.

Az adófelemelések ellen.

Az újságok felszólamlásainak és a kereskedelmi és iparkamarák közbenjárásának a pénzügyminiszternél megvolt az eredménye.

A pénzügyminiszter ezen felszólamlásokra rendeletet adott ki az adófel-emelés ellen. Meghagyta rendeletében, hogy az adót emelni nem szabad, s a régi adótételek hagyandók meg azon esetben, ha igazolt körülmények az adószállítástá lehetőtlenné teszik.

Az adóemelést a pénzügyminiszter, Wekerle Sándor, csak azon esetben engedi meg, ha megezáfolthatatlanul, mintegy okmányszerűen bizonyítható az adókövető bizottság előtt, hogy az adóalany jövedelme úgy emelkedett, hogy az adóemelés feltétlenül igazoltnak tekintendő.

Ezen rendeletre hívjuk fel az adózó polgárok figyelmét, hogy a rendeletre esetleg megtámadott érdekeik védelmében hivatkozhasanak.

De felhívjuk ezen rendeletre az adókövető bizottság tagjainak a figyelmét is, mert nekik első sorban is az a kötelességük, hogy az adózó polgárok érdekeit megvédjék, amit annál is inkább megtehetnek, mert ők az adózókat személyesen is ismerik.

A védelem az imént említett rendelet alapján még jóakarattal nélkül is könnyű munka lesz, hát még ha a méltányosság alapjára helyezkednek.

* **Kinevezés.** F. rabaich Károly főispán Klemm Gyula jogszigorlati díjtalan közgazdatisi gyakornokká nevezte ki s szolgálatátelre a vármegyei arsvaszkéhez osztotta be.

* **Athelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Uhlmann Miklós zombori állami főgimnáziumi rendes tanárt saját kérésére a pozsonyi kir. kath. főgimnáziumhoz helyezte át, illetőleg oda rendes tanárrá nevezte ki.

* **Athelyezések.** Tukács Félián tisz. főszolgabíró Bács Topolyáról Palánkára, Németi Béla tb. főszolgabíró Apatinból Bács-Topolyára helyeztettek át, 1906. évi aug. 1-vel.

* **Meghívó.** A zombori katolikus legényegylet folyó évi július hó 15-én saját kethelyiségében táncmulatságot rendez, melyre t. urakat és b. családját (születéssel meghívja a rendezőség. Mű-or: 1. A pártütők. Vigjáték 3 felvonásban. Irtá: Kisfaludy Károly, rendező: Müller János úr. Személyek: Hajnalny László gazdag kereskedő Matarits István úr. Elek Mili Rózi testvére gyermekei Bach Mihály úr. Gaál Ilonka k. a. Kuntits Erzsike f. a. Élődsy, hadnagy Grász István úr. Tóházy Károly Lux Antal úr. Körmödsy táblabíró Pap Gábor úr. Öreg bíró Maver József úr. Biróné Heck Jánosné Kovalovszky Berta úrnő. Nótárius Muzsik János úr. Palkó, ennek fia Rohrer Lőrincz úr. Kántor Heck János úr. Törvénybíró Fogel Simon úr. Kisbíró Gyucsik Mátvás úr. A helyes kovács Hrabovszky István úr. Jakab, Élődsy inas Móró András úr. Hajnalny inasa Weiner Sándor úr. Vendégek, tanácsbeliek, nép. 2. Mű-oron kívüli szám. Előadja: Müller János úr. Az előadás kezdete este félkilenc órakor. Belépődíj szemálynenkint 1 kor. családjegy (3 személy) 2 kor. 40 fillér. Számozott helyek az első 4 sorban 1 kor. 40 fillér. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hírlapilag nyújtják.

* **Szocziálista kongresszus.** A bácsmegyei szocziáldemokrata párt a napokban Zomborban tartotta meg félévi kongresszusát Klárk Ferencnek, a központ kiküldöttjének és a zombori rendőri hatóság megbízottjának jelenlétében. Az értekezleten, a mely kevesek részvétele mellett folyt le, kimondották, hogy amennyiben a kormány a földművelő munkások szövetségét feloszlata, az iparos munkások a földművelő munkásokkal teljes szolidaritást vállalnak. Kimondották továbbá, hogy az általános (tíkos) választói jognak kivásáért minden munkás sztrájkra készen áll s a központ felhívására bármikor sztrájkba lépnek s általában a legmesszebb menő küzdelemre el vannak készülve, hogy semmiféle más párttal nem szövetkeznek s más párt részéről befolyást el nem tűrnek.

* **Bácsmegyei vasuti ügyek a képviselőházban.** A kereskedelmi miniszter a képviselőház szerdai ülésében nyújtotta be a bács-bodrogvármegyei egyesült helyiérdeku vasutak részvénytársasága tulajdonát képező szabadka—zenta—öbesei és zenta—horgos—szegedi és az öbesei—újvidék—titeli helyiérdeku vasutak építésére és üzletre kiadott engedélyokiratok egyesítéséről szóló törvényjavaslatot.

* **Magyar név.** A befügyminiszter megengedte, hogy Karsch Mária zombori illetőségű, budapesti lakos családi nevét Horvátra változtathasson.

* **A zombori építőmunkások** folyó hó 9-én sztrájkba léptek. A sztrájk oka az, hogy egyes munkáltatók olyan

munkásokat is alkalmaztak, akik nem tagjai a szervezetnek. A munkások elhatározták, hogy nem állanak munkába mindaddig, amíg ezek a munkások be nem lépnek a szervezetbe.

* **Lelőtte sógornőjét.** Knézy Mata nemessimlitosi gazdálkodó a ki már elmegyógyintézetben is volt csütörtökön e hó 12-én d. u. 6 órakor az utcán lelőtte revolverrel sógornőjét Knézy Máriát. A szegény asszony pár órai kínlás után meghalt. A golyó a fején talalta és a felső koponyán át ment ki. A tettes családi perpatvarból lölte le sógornőjét. A véres tett után a gyilkos elmenekült. A zombori bíróság kiszállta a helyszínén és megejtette a hatósági vizsgálatot. A gyilkos csütörtök este jelentkezett a zombori ügyészségnél.

* **Ajánlott levelek feladása a vasuti állomásokon.** Sok felszólalásra adott okot az a körülmény, hogy sok vasuti állomáson nem lehet leveleket feladni. E felszólalások következtében Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter intézkedett, hogy mindazon vasuti állomásokon, ahol helyben, vagy közel elérhető szomszédban postahivatalt postai ügyintézés nincs a levélforgalom számontevő: az állomási elhárítók közönséges és ajánlott leveleket vehessenek fel és közvetlenül a mozgó (kalauz) postákhoz továbbíthassák. Ez az intézkedés egyrészt lehetővé teszi, hogy a vasuti áruértesítőket tartalmazó levelek és a postával továbbítandó táviratok a lehető leggyorsabban juthassanak el a címzettek kezébe, másrészt módot nyújt arra, hogy az utazó közönség ajánlott levélpostai küldeményeket a postahivataltal nem bíró vasuti állomásokon is feladhasson.

* **Pályázat rendőri állásokra.** Lestyevny főkapitány pályázatot hirdet két rendőri állásra. Az egyik lova-rendőri állás 760 kor. évi fizetés, 40 kor. eszmapépzés és 240 kor. lóartási átalánnyal, a másik gyalogrendőri állás 760 kor. évi fizetés és 40 kor. eszmapátalánnyal. Kérvények 1906. jul. 24 éig Hauke Imre polgármesterhez nyújthatók be.

* **A kivándorlás szomorú statisztikája.** Az anyaországból május hónap 9096 egyén vándorolt ki utlevéllel és 500 egyén utlevél nélkül. Az utazás végcélja szerint részletezve 8183-an Amerikába, 892-en Romániába, 268-an Németországba s végül 253-an más országokba mentek. A tengerentútra kivándoroltak közül 4345-nek utlevele szót Fiuméra, 3367-en pedig más kikötőre, tényleg azonban Fiumén át csak 3439-en távoztak. Utlevél nélkül 487-en vándoroltak ki tengeren tútra.

* **Hegyri páteret letartóztatták.** A közelmúlt napokban híre járt, hogy Hegyi Antal csongrádi plébános, Sina Ferenc kebelbarátja visszatért Buenos Ayresből. Most az a hír érkezik Kispestről, hogy Hegyi páteret Kispesten letartóztatták. Hegyi Antal Kispesten régi jó barátját, Ribényi Antalt kereste fel, ott tartóztatta le egy rendőrtisztviselő két rendőrrel, a szegedi ügyészség megkeresésére. A hirdeti plébánost még aznap Szegedre szállították.

* **A „hazaáruló“.** Ezzel a meggyalozó bélyeggel szennyezték be a szolgálatkötők nagy Rákóczi Ferenc nevét, midőn 1715. évi 49. törvényozikkben Rákóczi Ferenc fejedelmet és társait hazaaárulóknak nyilvánosították. Ezt természetesen a bécsi gazdaság csinálta meg a magukról megfelelően kezelt ürpe törvényozokkal. Azon alkalomból, hogy II. Rákóczi Ferenc és Thököly Imre hamvait hazaszállítják, a királyi beleegezésével a magyar törvényhozó testület Wekerle Sándor miniszterelnök előterjesztésére törvénykönyvből örökre kitörli az 1715. évi 49. törvényozikket.

* **Építik a baja-báttaszéki hidat.** Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztertől e hó 11-én leírat érkezett Baja város törvényhatóságához, amelyben értesíti a várost, hogy a baja-báttaszéki vasúti hid munkálataira a pályázatot kiírta.

* **Malomépítés Csantavéren.** Dér Vilmos, Varga Korgosi Ferenc és társai Csantavéren műmalmot akarnak építeni s a vállalkozókat ez uton hívják fel ajánlattételre.

* **Öngyilkos színész.** Titelből jelentik, hogy Özhegyi Manósi színész Részóhegyen öngyilkossági szándékból gyufaodót ivott és állapota reménytelen. Ok állítólag szerelmi bánt.

* **Arató sztrájk.** Dungserszky Bogdán felsőkaboli bér gazdaságában a szerződött munkások az aratói munkálatok teljesítését megtagadták. A munkaadó idő- és költségkímélés miatt nem kívánja az aratók megbüntetését. A minisztertől husz pár tartalék munkást kért. Ungár József felsőroglaticai birtokán a munkások sztrájkba léptek. A békés megegyezés folyamatban van. Topsis péterrévi birtokán a szerződött munkások szintén sztrájkba léptek. A minisztertől a birtokos hat pár munkást kért. Pencz József moholi birtokán a már megszünt sztrájk ismét kitört és csak 12 szerződött részarat dolgozik.

* **Végzetes játék.** Magyarokanizsáról írják, hogy egy Duloso Ida nevű 9 éves leányka játék közben egy szögbe lépett. A szög valószínűleg rozsdás volt, mert a leányka vérmegérgést kapott és több napi kintlódás után meghalt.

* **Ménselejtezés.** A nagykőrösi állami méntelep bajai ménteleposztályánál a ménselejtezés f. évi augusztus hó 4-én délelőtt fog megtartatni, mely alkalommal a kisorsoláshoz kerülő idős, apalónak még alkalmas ménék a helyszínén azonnal elárvereztetnek.

* **Ebmarás.** Ujvidékről írják, hogy Balla Aladár dr. főispán kisebbik fiát a házikutya kezén megharapta. A városi főorvos a kis fiúcska sebeit megvizsgálta, de semmi bizonyosat még nem mondhatott. Az állatorvos pedig a kutyát vette vizsgálat alá és rajta a rendes állapotól elütő jelenségeket tapasztalt. Balla főispán ennek folytán másnap reggel nejevel és kis fiával Budapestre utazott, hogy fiát a budapesti Pasteur intézetben megvizsgálta, illetve vézettség ellen megvédje.

* **A topolyai vásár,** mely bucsuval volt egybekötve, jól sikerült. A kínálat nagy volt, de a kereslet is oly mérvet ültött, hogy minden ozik elfogyott. Az állatvásáron is élénk üzlet fejlődött ki.

* **Újítás a váltóóvásnál.** A váltóóvás tudvaleg legkésőbb a váltó lejárta utáni második köznapon veendő fel. Ha a váltó lejárati napja, vagy a lejárati utáni 2 nap egyike vasárnap, vagy a Gergely-naptár szerinti más ünneppal, az óvás joghatályos felvétele halasztást szenved. Ez esetben az óvás külsőleg ugy mutatkozik, mint amely elkéssetten vétetett fel. Es a bíróság kénytelen lesz az idei vagy mult évi naptárt elővenni. Pedig a dolog segíteni könnyű azáltal, hogy az óvás feltételének napját nemcsak év, hónap és szám, hanem a nap neve szerint is meg kell jelölni. Mint halljuk az újítás miniszteri rendelet utáni legközelebbi életbe lép.

* **A bajai törvényszék.** Bajáról jelentik a Magyar Távirati Irodának: A 9-iki budapesti lapok nagy részében megjelent hir szerint Baja város legutóbbi közgyűlésében Ambrozovits Lajos főispán kijelentette volna, hogy az igazságügyminiszter megígérte a bajai törvényszéknek 1908-ban leendő visszaállítását. Ezzel szemben konstatálni kell, hogy a főispán ilyen kijelentést nem tett, sőt hangsúlyozta, hogy

az igazságügyminiszter, aki egyébiránt a törvényszék visszaállításának kérdését a legalaposabban ismeri, a város ez iránti kérelmét igazságsónak tartja és a lehetőség szerint kedv-zónen szándékozik elbírálni, ígéretet semmi irányban, legkevésbé pedig a megoldás határidejét illetőleg, nem tett.

* **A szegedi keresk. és iparkamara teljes ülése.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara július 12 én tartotta meg az újjáalakulása óta első érdemleges teljes ülését, miután a kamarai elnökség megválasztását a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta. — Az érdemleges ülést Rainer József főkapitány, központi bizottsági elnök vezetése mellett formális alakuló ülés előzte meg, melyre ugy a régi, mint az új kamarai tagok is meghívtak. Ez ülésen a régi kamara törvényes formáságok közt átadta a vagyont az új kamarának. Az ezután következő érdemleges ülést Szarvady Lajos elnök nyitotta meg, aki több jelentést terjesztett elő. Ezek során a kamarai elnökség megerősítéséről, több államségély engedélyezéséről, a kamara zárszámadásának jóváhagyásáról és több fölterjesztésre adott válaszról számolt be. Közben kegyeletes szavakkal emlékeztet meg Enyedi Lukács elhunytáról is, aki a kamarának régi, érdemes levelező tagja volt. Ezután Perjessy László titkár terjeszti elő a kamarai iroda tevékenységéről szóló adatokat és megemlíti, hogy a titkárság számos közérdekű országos értekezleten vett részt és hogy az elnökség eredményt ígérő módon közbéjárt a pénzügyigazgatóságoknál, hogy az iparosok és kereskedők kereseti adójának megállapításánál figyelembe vétessenek a méltánylást érdemő panaszok. Több folyóúgy letárgyalása közben foglalkozott a kamara Opalánka közűs vásárkérelmével, a szeghegyi és péterrévi házálástító szabályrendelet, a szentesi kéményseprő mestereknek egy konkrét ügyben beadott felebbzésekével, a zentai kerületi betegsegélyző pénztár felebbzése ügyében, mely tárggyal kapcsolatban elhatározta a kamara, hogy fölterjesztést tesz a kerületi és más törvényesen alakult betegsegélyző pénztárak közötti, a törvény szakaszaiból megállapítható viszonyosság helyreállítására érdekében és kérni fogja annak a kimondását, hogy biztositásra kötelezett tag egyszerre két pénztárnak tagja ne lehessen, mert ez sok visszaélésre ad alkalmat.

* **Az aratósztrájk.** Markovics Szimo adai földbirtokán a szerződött tizenkét pár arató megkezdte a sztrájkot. Lelbach László dubokapuszta cseplőmunkásai szintén sztrájkolnak. A sztrájkolókat tizenöt nap elzárásra ítélték. A földbirtokosok a földmívelésügyi minisztertől tizennyolcz arató munkást kértek.

* **B. Bodrog vm. állategységügye jul. 3-án.** Lépfene: Madaras 1, Bácsföldvár 1, Dunagárdány 1, Boldogasszonyfalva 1, Zsalya 1 udv. — Vezettség: Bácscentzinván 1, Óverbász 1, Bácsstováros 1, Nemesmilitics 1, Sajkagyörgye 1, Szabadka 1, Ujvidék 1 udv. — Takonykőr és bérferég: Bácsalmás 1, Ópalánka 1, Óbecse 1, Ókér 1, Csurog 1, Zenta 1 udv. — Rühkör: Péteréve 1, Felsőkaból 1, Begecs 1, Kiszás Ófatak 1, Mohol 1, Ujvidék 1 udv. — Sertésorbáncz: Gombos 1, Mélykut 1, Szenttamás 2, Ada 2 udv. — Sertésvész: Katymar 6, Madaras 2, Mátételke 7, Mélykut 2, Bácsordas 1, Bogyán 1, Deryne 14, Szilberek 1, Bulkeszi 6, Dunacséb 12, Ópalánka 1, Óbecse Péteréve 1, Sajkáslak 1, Titel 1, Topolya 1, Ujsóvár 1, Nemesmilitics 3, Csurog 1, Sajkásgyörgye 1, Zenta 2, Szabadka 2 udv.

* **A zentai országos baromfi-, zöldség- és gyümölcskiállítás** bejelentő ivoinek székülését a kiállítás rendező Zentai Gazdakör megkezdette.

Szíves megkeresésre a Gazdakör elnöksége a kiállítás tervezetét és a bejelentő ivoeket azonnal megküldi. A kiállítás iránt máris léteszkörű érdeklődés mutatkozik. A kiállítás megnyitása szeptember hónap 22 én történik. Mozgalom indult meg azíránt, hogy a Zentán most épülő tisztai vashíd ünnepélyes alapkövetél a kiállítás megnyitásának napjára essék.

(A légzőszervek vannak éghajlatuknál fogva mindennemű betegségeknek (megtámadásnak) legjobban kitéve s így legtöbbször esetben szorulnak orvosi segílyre. Szükséges ennélfogva ezen betegségek ellen hatásos gyógyszer alkalmazni és ugy az orvosi kar, mint a szenvedő emberiség örömmel fogja üdvözölni, hogy sikerült a „Sirolin-Roche“ nevű cseos-készítmény előállítani, amely a légzőszervek összes megbetegedésénél legjobbnak bizonyult s ugy a súlyosabb, mint pedig a könnyebb természetűi hurutos bántalmakat aránylag a legrövidebb idő alatt megszüntette. A „Sirolin-Roche“ csökkenti a köpetet, emeli az étvágyat és megszünteti az erőfőlkenést, amellet ezen szer igen kellemes ízű és nélkülöz minden mérgetartalmat. „Sirolin-Roche“ kapható minden gyógyszerárban.

(Amateur-fényképészeknek!) Általános elismert kitűnő szalon és úti fényképészeti készületek, felülmulhatatlan minőségű pillanat kézi apparátusok, valamint mindentéle fényképészeti czikkék Moll A. ozegnél (Bécs; Tuohlauben 9 cs. és kir. udvari szállító) kaphatók. Ezen üzletág alapított 1854-ben. Kívánatra nagy képes árjegyzéket bérmentve küld a cég.

(A sertésvész gyógyítása.) Nálam, valamint szomszédaimnál a sertésvész nagy erővel felépett. Kísérletemet a Hazsinszky főv. gyógyszerész által előállított „Sarin“ nevű gyógyszerrel, mely minden alkalommal fényesen bevált és sok szegény embernek mentette meg kis vagyonságát, ezért gazdatisainak a „Sarin“nal való kísérletezést a legmelegebben ajánlom. Kurucz Sándor ev. ref. lelkész Rádfalva, Baranya megye.

Az iparos dalárda táncmulatsága.

Sikerült mulatságot rendezett e hó 7-én a zombori iparos dalárda. Még ki sem pihenték teljesen az apatini kirándulás fíradalmait s máris újult erővel, fáradságot nem kímélve a zombori közönség mulattatására gondoskodtak. Az a körülmény, hogy a közönség ősi szokás szerint nem méltányolta kellő képen fáradozásukat, az erkölcsi sikernek egyáltalában nem esett rovására. Azok, kik érdeklődést tanúsítva megjelentek oztatatlan lelkesedéssel ünnepelelték derék dalárdáinkat.

A táncot rövid, de élvezetes műsor előzte meg, melynek minden pontja tanúságot tett arról, hogy egyrészt a dalárda Szántó Károlyban derék hozzáértő és fáradságot nem ismerő vezetőre akadtak, más résztől, hogy a tagok, ugy tudás mint lelkesedést tekintetében a legnagyobb ismeresét érdemlik.

Különösen meg kell emlékeznünk Kmetz Endre monológjáról, a mely az előadói ügyessége folytán zajos sikert aratott.

A műsor kimagasló pontja Bozsánszky József és Krieg Károly kettőse volt, mely már másodsor kellett általános derültéget Zomborban.

A sikerült műsor után tánczra perdült az ifjúság és a nagy hőgés daczára a legnagyobb tűzzel jártá reggelig. Felülfizettek ez alkalommal: Fray Imre 5 kor. Harmuth József 1 kor. Mattas Andras 1 kor. Teltsch Gáspár 1 kor. Scherer

Mariska 1 kor. Rüll István 1 kor. Horvátovits László 1 kor. Altvater Pál 60 fill., Varga Sándor 60 fill.

Ezen anyagi áldozatokért ezután mond köszönetet a dalárda a nemesszívű adakozóknak.

M. J.

Törvénykezés.

§ Rágalmazó ügyvéd. Kemény Zsigmond dr. volt bajai, jelenleg budapesti ügyvéd ellen hatóság előtti rágalmazás címén elidott pert a szegedi királyi ügyész vezette. Kemény dr. ezelőtt két évvel mint szegedi ügyvéd Funták Gyula bácsalmási kir. járársbíró ellen fegyelmi feljelentést tett. Azt be az igazságügyminiszterhez azzal adólván a bírót, hogy a feleket megzavarolja, s napról-napra szabálytalanságokat követ el. Az elrendelt fegyelmi vizsgálat semmiféle szabálytalanságot sem tudott megállapítani a megvádolt bíró ténykedéseiben. Ezért idézték meg a szegedi törvényszék elé Kemény Zsigmond dr.-t. Mivel a vádlott nem jelent meg, a tárgyalást elnapolták s elrendelték az elővezetést.

Közgazdaság.

Rovatvezető: Inhoff József, a Bács-Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület titkára.

Baromfitenyésztési szövetkezet.

A baromfitenyésztési szövetkezet létrehozását helyesnek, a mezőgazdasági kultúra fokozására célszerűnek, a szegény javadalmaszása iparos, kereskedő és tisztviselői osztályokra nézve anyagi haszonnal járónak el kell ismernünk. Főbb vonásokban jeleztem azon kelleket, a melyek a szövetkezeti eszme kivihetőségénél fontos szerepet játszanak; hogy jelen cikkemet hosszúra ne nyújtsam, áttérek a kivitel módozataira.

A szövetkezet megalakításánál mindenek előtt kitűzendő a cél. Mi a célunk? Tekintettel a baromfi rémdrága voltára, huszbaromfiak szaporítása és biztatása, tagjainknak a szövetkezet által tenyésztett és kikészített kedvezményes árú baromfival leendő ellátása. Ezen cél nem zárja ki annak lehetőségét, hogy a tojástermelésre tekintettel ne legyünk.

Hustermelés lévén a cél, húst nagyobb mennyiségben termelő baromfifajtát kell választanunk. Ne kapkodjunk ide-oda, legyen a kezdet a biztos kezdeményezés alapja: karoljuk föl egyelőre csak a tyuktenyésztést. A tyukások nagyobb része a magyar tyukok (kerti v. parlagi tyukok) szaporítása mellett van. Parlagi tyukjaink acclimatizálódtak, saját termelésben kifogástalanok, táplálékuk után látni — futni nem restek, elég gyorsan fejlődők, a baromfi betegségek iránt nem túlérzékenyek.

Egy a baj! Anyira össze-vissza vannak keresztelve, hogy rajtuk a fajta-jelleg leg több esetben fölismerni nem lehet — jobban mondva innen-onnan nincs is magyar tyukunk. Ami pedig nincs, azt szaporítani nem lehet!

Ne legyünk excentrikusak, tartsunk lépést elsőrendű tenyésztőinkkel, ismerjük el a szaktekintélyek utmutatásait legalább egyben-másban — válasszunk ki a nálunk legjobban elterjedt és leginkább acclimatizálódott faj-hustyukfajtából egyet és azt szaporítsuk.

Legelterjedtebb fajtánk a Plymouth

rox, az Orpington és a Langshan. Igaz, hogy a fehér és sárga Orpington a Plymouthnak, a fekete Orpington a Langshannak a célszerűen kiválasztott leszármazottja, mindennek dacára, ha már dönteni kell, én a világos Orpingtonoknak vagyok híve. Híve azért, mert a másik két fajta összes előnyeivel rendelkeznek, másodsorban pedig azért, mert a tenyészanyaagnak ma igen szép ára van s oemes baromfi-eladással szép jövedelmet biztosíthat magának a szövetkezet.

Álláspontomat senkire ráoktrojni nem akarom — döntönn — a kérdés fölött a tagok összessége.

A fajta megválasztása után, a beszerzési forrás kérdése merül föl. Pontos, hogy a beszerzendő tenyészanyag magasvérű, elsőrendű anyag legyen. Ha rövid időn belül megalakulnak, hiszem agilis egyesületi vezérferfiaink közbenjárása folytán a törzsanyagot díjtalanul bocsátja rendelkezésükre a m. kir. földművelésügyi miniszter. 50 tojó és 5 kakas törzsanyagának elegendő lesz.

Mire a törzsanyag megérkezik, alkalmas helyiségről kell gondoskodnunk. Lehetőleg a gazdasági egyesület szomszédságában vásárlandó 1000—2000 □ ölnyi terület, ahol a törzs elhelyezést nyerend. A szükséges építkezések a legszolidabb kivitelben szintén megjelentendők.

Az újév után kell tojások üszegyűjtendők s kezdetét veszi a keltetés.

Amennyire megszokott és eredményesnek mutatkozó eljárás a kotlóssal való keltetés, amennyiben bizalmatlanok vagyunk a mesterséges keltetőgépekkel eszközölt szaporítással szemben, mégis utóbbit kell meghonosítanunk.

A kotlás szeszélyétől tonni függővé egy 80—100,000 darabból álló baromfi-anyag évi kikelését. Óriási kockázat lenne! Hogy baromfit akkor ne együnk, akkor ne exportáljunk, amikor az a tehetősebbnek, a finyásabbnak csemage, az meg abszurdum volna.

Jeleztem mult cikkemben, hogy a tenyésztésnél a kellő szakértelemnek meg kell lennie.

Sajnos, hazánkban a haszonnal járó baromfitenyésztésben helyét teljesen megálló szakemberek nincsenek — a külföldön sem találhatók fel úton — újtelen.

Azért jelenlennem ki, kezdjük a tenyésztést szerény keretben, vigyük bele a meglevő és a jövőben még elsajátítandó egész szak tudásunkat az eredményhez kétség sem férhet.

A mesterséges keltetésnek eredményesnek kell lennie, ha a kotlás üsztünszerű eljárását kilesve és alkalmazva keltetünk — itt a legnagyobb mester-praxis.

Nem osokély fontosságu követelmény a keltetőgépből kikerült csibéknek mesterséges fölnevelése sem. Minél egészségesebb minél edzetebb baromfit nevelünk, annál értékesebb lesz az eladásra szánt tenyészanyag, annál sikeresebb lesz a hízalási eljárás.

A hízalt baromfiból először a tagok szükségletek lesznek fedezve. Elégedjünk meg a minimális 4—5% évi osztalékkal, de hassunk oda, hogy minél olcsóbb árban számíthassuk föl tagjainknak termeléseinket.

Hogy 1000—2000 tojóznak és megfelelő számú kotlósnak nagyobb területre van szüksége, azt mindnyájan tudjuk; ha a kezdettel járó nehézségeken átesünk, úgy egy 50—60 holdas homokterületnek a megvétele, az azon elhelyezendő épületek s egyéb szerelések létesítése nem fog nagyobb akadályokba ütközni.

Dióhéjban ezen szempontok kell, hogy vezéreljenek bennünket.

Néhány szót a szükségesnek mutatkozó tőke összehozásáról!

A szövetkezet tagjai a célt tekintve többnyire azok lesznek, akiknek minden egyes garast előbb fogukhoz kell verniök s azután szabad csak kiadniök, röviden mondva nagyobb részt szerény javadalmazása szegény emberek vagyunk, kik azért szövetkezünk, hogy magunkon segítsünk.

Tekintettel kell tehát e körülményre is bennünk.

Legyen egy üzletrész óra 50 v. 100 korona.

Én utóbbit tartanám célszerűnek.

Fizessük be üzletrészeinket havi 4 koronás részletekben, de ile elnyűös fizetési módokat mellett teremtsünk 2 év leforgása alatt oly összeget, hogy abból a szükséges telek, építkezések és felperelés fedezetét nyerjenek, és üzletés forgó-tőkére és maradjon néhány koronánk.

Cikkem végére értem! Dióhéjban előadtam mindazt, a mi a vármegyei baromfitenyésztő — szövetkezet életre hívásához szükséges.

Ne legyen szavam a pusztába kiáltónak szava, férközök az mindnyájunk lelkehez, karolja föl az ideát mindenki oly melegséggel, oly szeretettel mint én, és nyélbe ütünk egy oly intézményt, a minőnek hazánkban még nincs párja. Van egy speciális jó tulajdonságunk, nem is rejtjük véka alá, ismeri mindenki, még dicsekedni is szoktunk vele — tudjuk mindannyian mi az? Nem csak itallal, hanem étellel is él az ember!

A ki az alakítandó szövetkezetnek tagja óhajt lenni, értesítsen engem levelezőlapon ezen szándékáról, hogy az augusztusban megtartandó alakuló közgyűlésre meghívattassék.

Nagy vagonhiány. Kereskedelmi és gazdakörben nagy az aggodalom a várható nagymérvű vagonhiány miatt. Augusztus és szeptember hónapok rendszeren okoznak némi forgalmi zavarokat a Máv. vonalain, de az idén egyrészt a nagy gabonaforgalom, másrészt a kitűnőnek ígérkező répatermés oly igényeket fog támasztani az államasutak kocsiparkja iránt, melynek ez a legjobb akaratall sem fog tudni megfelelni. Tetézi az ősz elején fenyegető kalamitást a várható nagymérvű szénzállítás. Ősszel okvetlenül be kell szerezni a külföldről a szükséges szénmennyiséget s ez is óriási tömeget köli le a szállítási eszközöknek. Mindenesetre súlyos feladat hárul a Máv. igazgatóságára s az idén fokozott mértékben lesz kénytelen minden eszközt megmozgatni, hogy a gazdasági érdekek érzékeny károsodást ne szenvedjenek.

Nyilttér. *)

Legjobb fűdítő ital

MATTONI/FÉLE
GISSHÜBLER
Impozáns átvétel
SAVANYUVIZ

Ize tiszta,
szénavea gyöngyöző,
könnyen emészthető,
az egész szervezetet
felfrásit!

Raktár Zombor részére: Weidinger S. és Zs.
és ifj. Heindlhoffer Róbert uraknál.

HITELLEVELEKET

minden külföldi városra, gyógy- és üdül-
helyre legelőnyösebb feltételek mellett
kiállít a

Pesti Magyar Kereskedelmi-
Bank Budapesten.

Az intézet a banküzletet és va-
gyonkezelést illető minden
felvilágosítást készséggel nyújt.

Igen czélszerű utazásoknál. Rövid hasz-
nálat után nélkülözhetlen egész gyógyi-
leg megvizsgálva.

Becs 1887. július 3.

Kalodont

nélkülözhetlen

FOG-CRÉME.

A fogak tisztán tartásához nem elegendők a fogvizek. A foghusra folytonosan tapadó, káros anyagok eltávolítását és mechanikai tisztítását csak az üdítőleg ható antiszeptikus fog crémrel lehet, a minő a „Kalodont“, mely már minden kulturállamban eredménnyel használtatik és jól bevált.

*) Ezen rovat alatt közlöttéért nem vállal felelőseget a szerk.

1906/1906.

Pályázati hirdetmény.

Bácsfeketehely községben lemondás folytán üresedésbe jött községi irnoki állás betöltése céljából pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból előleges havi részletekben 800 korona.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy sajtóközleg irt és a vármegyei 6,1887. sz. szabályrendelet értelmében felszerelt pályázati kérvényüket hozzám f. évi július hó 26-áig annyival inkább benyújtják, mivel a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

A választási határidő utólag fog kitűzteni.

Topolya, 1906. július 7.

Dr. Ritter,
szolgabíró.

Villamvilágítási naptár Zomborban.

Magánvilágítás július hóban

1-5-ig kezdete este 7—, vége r. 5— óra
6-10-ig " " 7—, " 5 ¹ / ₄ "
11-15-ig " " 7—, " 5 ¹ / ₄ "
16-20-ig " " 6 ³ / ₄ , " 5 ¹ / ₂ "
21-25-ig " " 6 ³ / ₄ , " 5 ¹ / ₂ "
26-31-ig " " 6 ¹ / ₂ , " 5 ¹ / ₄ "

Az utcai világítás július hóban

1-5-ig kezdete este 9—, vége r. 2— óra
6-10-ig " " 9—, " 2— "
11-15-ig " " 9—, " 2 ¹ / ₄ "
16-20-ig " " 8 ³ / ₄ , " 2 ¹ / ₄ "
21-25-ig " " 8 ³ / ₄ , " 2 ¹ / ₄ "
26-31-ig " " 8 ¹ / ₂ , " 2 ¹ / ₂ "

Az iv- és fél éjjeli lámpákat 1/2 11 órakor oltják el.

Órás tanonc

felvétetik

DEUTSCH MÓR

órá- és ékszerész-nél

ZOMBOR, Kossuth Lajos-utca.

Cook és Johnson

amerikai

patent-tyukszem-gyűrű

(törv. védve)

ma az egyetlen szer, a mely-
lyel a fájdalmas tyukszeme-
ket gyorsan eltávolíthatjuk,

Ma a világnak legjobb szere.

Minden szenvedőnek ajánlható.

1 drb 20 fillér, 6 drb 1 korona.

Kapható: Zomborban Mihajlovits,
Német N., Tárcazy István és Temesváry
József úrak gyógyszerártaiban, valamint
a monarchia minden gyógyszertárában és
drogueriáiban.

Gyomorbojásoknak.

Mindazoknak, a kiknek a gyomor meghűlése vagy túlterhelése, hiányos, nehezen emészthető, túlságos meleg vagy hideg ételnek élvezése, avagy rendetlen életmód folytán gyomorbojok van, n. m. katarrus, gyomorgöres, gyomorfájdalom nehéz emésztés vagy elnyakódás — nagyon kitűnő háziszser ajánlatik, melynek meglepő hatása már sok esztendőn át ki van próbálva

Ez a Hubert Ullrich-féle gyógyfüves bor.

E gyógyfüves bor jeles, gyógyhatásos füvekből jó borral van készítve, képezi, erősíti az ember emésztési szerveit. A gyógyfüves bor eltávolítja az emésztési akadályokat és hatásos-an közrehat egészséges vér képződéséhez.

A gyógyfüves bor idején való használya a gyomorbojokat már csirájában elfojtja. Azért nem kell késedelmezni, idejekorán használni.

Jelenségek u. m. főfájás, büffögés, égetés, puffadás, rosszullét lánysával, a melynek dült gyomorbojainál annál erősebben fellépnek, gyakran egy-két ivás után már eltűnnek.

Székrekedés és annak kellemetlen következménye: szorulás, kolik fájdalmak, szivdobogás, álmatlankodás, vérsürűsödés a májban, lépben ezen gyógyfüves bor által gyorsan eltűntetnek.

A gyógyfüves bor az emészthetelenséget megszünteti s könnyű székelés által rossz anyagokat a gyomor belekből eltávolítja.

Beesett, sápadt, kinézés, vörsgöngyöség, erőtlenség többnyire a rossz emésztés hiányos vérképződés és a máj beteges állapotának következménye. Étvágyhiány, idegesség kimerülés, rossz kedélyállapot, ugy mint gyakori főfájás, álmatlan éjszakák mellett az ilyen emberek lassan hervadnak.

A gyógyfüves bor elgyengült életet újbol felvillanyozza.

A gyógyfüves bor fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést és táplálkozást ömzedítja az anyaeserjét, gyorsítja a vérképződést, lecsendesíti a fölzigatott idegeket és új életkedvet szerez. Számos elismerés és halálirat bizonyítja ezt.

Gyógyfüves bor 1 fnt 50 kr. és 2 fntos üvegekben kapható: Zombor, Nemes-Militics, Csonoplya, Kornyája, Uj-Szivacz, O-Szivasz, Bács-Bresztovác, Bács-Doroszló, Priglevicza-Szt. Iván, Apatin, Kupuszina, Bodrogh-Monostorszeg, Bezdán, Béreg, Szántova-Sztanisics, Bajmok, Pacsér, O-Morovicza, Bajsa, Bács-Topolya, Kis-Hegyes, Szeghegy, Bács-Feketehely, Kula, Uj-Verbász, O-Verbász, Kuczura, Torza, Kis-Kér, Bács-Szt. Tamás, Dárda, Bákfalva, Vörösmart, Bán, Baranyavár, Lőse, Munkács, Duna-Szekeső, Baracska, Gara, Katymár, Bács-Madaras, Bács-Almás, Bikity, Bács-Vaskut, Bács-Monostor, Szerelme, Baja, Szabadka, Eszék, a gyógyszerártaiban, s valamennyi kisebb nagyobb magyarországi helyiségben osztrák-magyar gyótyárakban.

A zombori gyógyszerészek 3 és több üveg gyógyfüves bor eredeti árban Ausztria-Magyarország minden helyiségébe küldenek.

Ugyazintán küld Teme sváry József zombori gyógyszerész 3 és több üveget növényorból, eredeti áron Ausztria-Magyarország minden helyiségébe.

Óvakodjunk az utánzásoktól.

Kizárólagosan csakis Hubert Ullrich-féle gyógyfüves bort kerjük.

Gyógyfüves borom nem titok; alkatrásai: Malaga bor 4500, borszesz 100,0 Glicerin 100,0 vörös bor 240,0, (Elbereschensaf) Nyárfaedv 50,0 meggyedv 30,0 Mananna, 30,1 kőmenny, annanas, Honagyökér, amerikai erőgyökér, Enciagyökér, Halmusgyökér 4-4 0,0. Ezen alkatrászt keverjük!

H **Kronsteiner Károly** **Hauptstrasse 120.**
Cs. k. oszt. szab: **Magy. kir. szab.**

Homlokzat-festékek.

Viharmentes. Mészben oldható, épületek mázolására. 49 ár nyalatban, kilója 24 fillertől feljebb. 1 kiló elegendő 10 négyzetméter kétszeri mázolására.

Mosható mázolások.

ugymint zománc, homlokzatfesték, száraz és lapidonfesték, pépnmű, 50 árnyalatban, vízben mosható, egyszerű bevonásra fed, színét nem hagyja. Költségár négyzetméterenkint 5 fillér. Meglepő siker. Kimerítő prospektusok és mintalapok ingyen és bérmentre.

I. délmagyarországi nádfonógyár

Merkl János

Szond, vasuti állomás mellett.

Vesz minden időben a legmagasabb áron nádat nádfonathoz és háztelkékre való. Elad a legjobb kiviteli nádfonatot, olcsó áron. Hámozott 100 méterenként 8,— kor. Hámozatlan 100 méter 6.50.

Itt kaphatók szerém fajú hegyi borok 18 koronától 50 literenként feljebb.

Nálam kaphat mindenki elsőrendű darabos szenet, használni lehet minden üléshez, csepléshez és takarékkemenczéshez, egész vagon rakomány 10.000 kgr. ab Szond állomásról szállítva 150 koronáért.

Kisebb megrendelések utánvétellel eszközöltenek.

- 1 kgr. Cuba kávé 2 80 f.
- 1 kgr. Gyöngy kávé 3 20 f.

Kapható:

Metz József

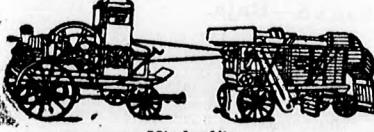
fűszerkereskedésében ZOMBORBAN.

Csak az eredeti

PLEWA-MOTOR

és lokomobil, nyersola, benzín- és szivógázüzemre, biztosítja a legolcsóbb hajtóerőt a malomban és gazdaságban.

Szerkezete egyszerű szilárd és tökéletes, bárki kezelheti, tartósabb a gőzgépnél. A nyers olaj izemmel pénzügyi (finánc) ellenőrzés nines.

Mindenféle

MOTOROK

megtekinthetők üzembemben. Árjegyzék, költségvetés és egyéb felvilágosítás díj. Cim: **DÉNES B.** motorspecialista, Budapest, V., Lipót-körut 15.

NYOMTATVÁNYOKAT

a legolcsóbban készít

OBLET KÁROLY KÖNYVNYOMDÁJA.

Vidéki szülők figyelmébe.

Zomborban lakó intelligens izr. család a jövő tanévre jómódu úri szülőktől 2 deákfiút esetleg leányt teljes ellátásra elvállal. Felvilágosítással szolgál **Sipos Ignác** Zombor Zöldfa-utca 6. szám.

A szépség egyik főkeléke a szép arcbőr. Minden hölgynek módjában áll ezt megszerezni.

a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉME

csodás hatású arckenőcs használata által.

A Margit créme egy rendkívül finom, kellemes sikosságú, gyorsan felszívódó, kedves illatú vegyszer, mely már az első kísérlet alatt mintegy behizelgi magát, a bőrnek rögtön kellemes puha bársonyszerű tapintatot ad, 10-20 nap alatt teljesen átalakítja a bőrt, nyomatlanul eltünteti szepőt, májfoltot és mindennemű börtinszínét.

Előnyös tulajdonsága ezen krémnek, hogy a bőrt nem teszi zsíros tapintatuvá, fenyessé, mint más kenőcs, sőt ellenkezőleg, annak fényt, mint a puder elveszt, minél fogva nappal is alkalmazható. A bőrt táplálja, mitől az gyermekded üdőség, teltség, bársonyos puhaságot és kellemes tapintatot nyer.

Leglényegesebb előnye, hogy higanyt, ólmot nem tartalmaz és így teljesen ártalmatlan.

Ára egy tégelyek 2 korona, kis tégelynek 1 korona. Margitszappan 70 fill, Margit-puder 1.20, Margit-fogpép 1 k, Arviz 1 korona.

Készíti: **FÖLDES KELEMEN** gyógyszerész ARADON.

6 koronás rendelések bérmentve küldetnek. Kapható: Mihajlovics István, Németh Ignác, Tom-sváry J. gyógyszerárban és Fehér István droguistánál.

Hungária

fürdő.

Nyári idény.

Mindennap reggeli 5 órától kezdve esti 8 óráig a nagyközönség rendelkezésére áll.

Gőzfürdő:

Urak részére

mindennap délelőt 11 óráig csütörtök kivételével, kedden és szombaton délután is.

Hölgyek részére

hétfőn, szerdán és pénteken délután fél 5 óráig, valamint csütörtökön d. e. 11 óráig.

Zuhany:

Csak urak részére mindennap délután 5-8 óráig.

A kádfürdőket hölgyek és urak, minden nap, vasárnap d. u. kivételével, használhatják.

A nagy medencébe állandóan friss víz folyik.

Oblát Károly könyvnyomdájából Zomborban.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírást tünteti fel. A Moll A.-féle Seidlitz-porok artos gyógyhatású, a legolcsóbb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorgörcs és gyomorfájás, reggeli székrekedés, májbántalom, vértelenség, a gyomor és a vesék körül bűzös női betegségek ellen, a teljes ház szennyeződésként óta mind g nagyobb elterjedt szerzett. Ára egy lepeséttel eredeti dobozok 2 kor. Hamisítások tö vényileg fenyítettnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és „A Moll-féle” sós borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szerkeszvény, ezú és a megelőzés egyéb következményeinél legismertesebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

Moll-féle gyermek szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és nőiszappan, a bőr gyökeres gondozására és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Főszétküldés:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

Bécs, I. Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta postautánvétellel mellett teljesítenek. o o o o o

A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni. o o o o o o o o o o o

A legjobb legfinomabb

Könnyen megemészthető erősítő

Kakao, oldódó,

egy-kettőre készen van.

SUCHARD

Csokoládé

főzésre és nyersen való evésre egyaránt a legjobb

Tiszta Kakao és cukor

Grand Prix Paris 1900